

יו"ל ע"י מוסדות
שארית ישראל
ווילעדניק בע"ר
קאראסטין
אוקריינא

שארית ישׂראל

דברי תורה
וסיפורים
מרבנינו
הרה"ק רבי
ישראל
דוב בע"ר
ווילעדניק
צוק"ל

**אור
העבודה**
פנינים מדברי רבינו בעיני עבודת ה'

**אור
הפרשה**
דברי תורה מרבנינו על פרשת השבוע

'תענית אסתר' הפירוש הוא: ענה לנו בשביל אסתר, [דהיינו] השכינה שהיא מכונה בשם 'אסתר' (ראה: זוהר ח"ג רעה:), [לפי] שהיא בהסתר וגלות, וד"ל.

'ויקרא אל משה וידבר ה' אליו' (ויקרא א א)

זהו 'ויקרא א' זעירא, כי א' הוא יו"ד למעלה ויו"ד למטה וי"ו דאמצעייתא [ראה: זוהר ח"א כו:], היינו מקור הרצון - הוא יו"ד לעילא, ורצונו - הוא בחינת יו"ד למטה, והוא"ו - הוא מחבר, הוא עצמותו יתברך בכבודו ובעצמו, שאין שייך עליו שום שם כלל, הוא המחבר שיהיה בתכלית ההשוואה, וזהו 'כי נשגב שמו לבדו' (תהילים קמח יג), כי 'שמו' גימטריא 'רצון', הוא לבדו וד"ל. ועל כן האל"ף הוא זעירא, דלית ביה שום תפיסה.

יום הכיפורים הוא 'שבת שבתון' (ויקרא טז לא), עולם הנשמות, עולם המלאכים שמדמים חומר לצורה, ופורים הוא מדרגה יותר עליונה, כי יום הכיפורים הוא רק 'כ'פורים בכף הדמיון, אבל פורים עצמו הוא יום שכולו שבת, יש בו אכילה ושתייה בחינת עונג, וביום הכיפורים הוא דוקא ע"י בחינת עינוי.

והנה 'ויקרא' הוא [תיבות] 'וי קרא', היינו כאשר היו"ד שלמטה נעלם מצד פגמי העוונות, ונעלם בחינת כל הרצון לתתאין, מצד שאין גילוי הרצון למטה, ולא נשאר כי אם הוי"ו והיו"ד עילאה, ואז נקרא בשם 'וי', אמנם מצד בחינת משה [לא היה כן אלא] המשיך בנשמת ישראל גם שהיה בבחינת 'וי', להיות נמשך בבחינת 'קרא', בחינת האל"ף זעירא שהוא בחינת הכנעה ושפלות אמיתית, ואז יומשך באמת מבחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

(עמוד קמו)

ביוה"כ הוא דוקא על ידי עינוי, שאסור בנעילת הסנדל (יומא עג:), ובפורים דוקא בנעילת הסנדל, ועל ידי הריקודים מתקנים, וזה 'מה יפו פעמיך בנעלים' (שה"ש ז ב), שעל ידי הריקודים מתקנים בחינת הרגליים, שיש (משלי יט ב) 'אץ ברגלים חוטא'.

**זמני
כניסת
ויציאת
השבת**

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
6:04	6:41	6:02	6:52	5:31	5:16	כניסת השבת
7:14	7:51	7:10	8:02	6:31	6:30	יציאת השבת
7:36	8:14	7:31	8:23	7:06	7:09	רבינו תם

אור השמחה

פנינים מדברי רבינו בעניני עבודת השמחה

'אמר ר' יוחנן אסור לאדם למלא פיו שחוק בעוה"ז, שנאמר: אזי מלא שחוק פינו, אמרו עליו על ריש לקיש שמימיו לא מלא פיו שחוק' וכו' (ברכות לא.). ולכאורה קשה הלא ידוע שעצבות הוא מדה גרוע מכל המידות ודומה ממש לעבודה זרה, רק באמת הדרך הנכון כמו ששמעתי ממורי ז"ל, על מאמר 'בכיה תקוע בלבאי מסטרא דא, וחדוה מסטרא דא', ומהו הלשון תקוע, במצפוני הלב, כי באמת לעבודת ה' גופא צריך להיות חדוה תקוע, ובעת חדוה צריך להיות בכיה תקוע במצפוני הלב, והכלל שלא יעמוד הרבה במדה אחת משתי הבחינות הנ"ל, רק שמ"כל עצב יהיה מותר" (משלי יד, כג), היינו השמחה הבאה אחר כך, ואם רואה עצמו בשמחה יעלה את ירושלים על ראש שמחתו.

ובזה יובן גם כן [מה שאמרו ש] אסור לאדם למלא פיו שחוק, היינו מי שהוא מקושר עם החכם יכול להיות בשמחה גם כן וכו'. ונחזור לענינו שזאת העצה היעוצה שאחר המרידות ועצבוננו על עוצם ריחוקו זאת, ישיב אל לבו שבלתי ידח ממנו נדח, ובפרט על ידי התקשרותו לחכם הדור בוודאי אם ירצה יתוקן הכל, וזהו עצה עמוקה לפטור מהעצבות, אך שיהיה בכיה וחדוה כנ"ל, כמאמר הכתוב "וגילו ברעדה", והמשכיל יבין.

(עמוד כה)

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

לש (א)

איסור ליישה נאמר גם בירקות או פירות מרוסקים, ולכן אין ליתן לתוכם שמן או שאר משקה, וכן אין ליתן מיונו לתוך רסק ירקות ולערבו.

אבל אם הכינו את הסלט מערב שבת, ובשבת הוא רואה שהשמן צף מעל הירקות מותר לערב את השמן, ואין בזה משום ליישה.

מותר לערב בשבת מיונו וחומץ בסלט תפו"א, כיון שאינם חתוכים דק דק.

אין להכין בשבת טחינה, משום שכשנותן מים לטחינה הגולמית הרי הוא עושה כעין עיסה ובלילה עבה.

אם הכין את סלט הטחינה בערב שבת מותר להוסיף מים בשבת ולערבו, כיון שהוספת המים רק מדללת את העיסה, אבל אם לא נתערב היטב בערב שבת ובא להוסיף בשבת מים ולערבו – אסור, משום שגיבול זה גורם לחלקי העיסה להידבק היטב.

אסור להכין ג'לי בשבת, משום איסור ליישה ואיסור נולד. כמו כן אין להכין פודינג בבליילה עבה.

הרה"ק ר' פנחס מנחם (פני מנחם) בהרה"ק ר' אברהם מרדכי מגור זצ"ל

יום ד' י"ז אדר ב' - הרה"ק ר' אברהם מפראהבישט (אחי הרה"ק מרוז'ין) בהרה"ק ר' שלום שכנא זצ"ל

הרה"ק ר' יצחק מבויאן (הפחד יצחק) בהרה"ק ר' אברהם יעקב זצ"ל

יום ה' י"ח אדר ב' - הרה"ק ר' יחיאל מיכל מלעכעוויטש (תלמיד הרה"ק ר' מרדכי מלעכעוויטש) זצ"ל

הרה"ק ר' חנוך העניך מאלכסנדר ב"ר פנחס זצ"ל

יום ו' י"ט אדר ב' - הרה"ק ר' דוד בהרה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב (צמח דוד) זצ"ל

הרה"ק ר' יעקב שמשון בהרה"ק ר' חיים מקאסוב זצ"ל
הרה"ק ר' אברהם מפאריסוב בהרה"ק ר' יהושע אשר זצ"ל

הרה"ק ר' מאיר יחיאל מאוסטורובצא בהרה"ק ר' אברהם יצחק זצ"ל

הרה"ק ר' יצחק מאמשינוב-ארה"ב בהרה"ק ר' יוסף זצ"ל

יום שבת קודש י"ג אדר ב' - רבינו יהודה החסיד ב"ר שמואל בעל "ספר חסידים" זצ"ל

הגאון הגדול רבי משה ב"ר דוד פיינשטיין (אגרות משה) זצ"ל

יום א' י"ד אדר ב' - הרה"ק ר' שלום יוסף משפיקוב בהרה"ק ר' דוד מבאהוש זצ"ל

יום ב' ט"ו אדר ב' - הגה"ק ר' צבי הירש קאיינדאווער "קב הישר" זצ"ל

הרה"ק ר' יוסף מפייטסבורג בהרה"ק ר' ישכר בער מסאטמר זצ"ל

יום ג' ט"ז אדר ב' - הרה"ק ר' אלעזר מנחם מנדל בהרה"ק ר' משה מלעלוב זצ"ל

המנהג היה שביום החתונה מעניקים המחותנים לרב מעטפה עם סכום כסף, ובהיות אותו נגיד עשיר גדול, עתיד הוא כנראה להכניס מעטפה גדושה ומרשרשת... "כדאי אם כן שתגיע תכף באותו היום", הציע הרב.

ביום החתונה עם שחר הגיע העני לבית הרב, התיישב בחדר הקבלה של בית הדין והמתין שעות רבות להגעת משפחת המחותנים עם הנגיד הנכבד לקבל ברכת מזל טוב מהמרא דאתרא. ואכן בשעות אחר הצהריים המוקדמות החלה פתאום תכונה נכרת בבית, כרכרתו של הגביר הגדול נעצרה ליד הבית, ומתוכה ירד מעדנות הנגיד הנכבד מלווה בכנו החתן, לכוש במחלצות פאר והדר, ולאחריהם כל בני המשפחה הרוממה.

הם התקבלו בכבוד רב על ידי הרב הגדול, שברכם בברכות לרוב לכבוד יום אפריזון, החתן קיבל מהרב כמה הוראות הלכתיות הקשורות לסדרי החופה והנישואין, ולאחר שתית 'לחיים' כנהוג קמו המחותנים לצאת לדרכם אל החופה הגדולה. בטרם צאתו לא שכח הנגיד את מנהג המקום, ותוך כדי ברכת פרדה לבבית תחב לידו הרב מעטפה מפוארת עבה, שבתוכה שטרות 'מצלצלין' לרוב.

הגאון הודה לגביר בפה מלא, ותוך כדי שליווה את החתן ואת משפחתו בדרכם לשמחתם, כבר הגיח ויצא העני מחדרי בית הדין, וכדי לכטח את עצמו שלא יקדמנו אחר... ניגש תכף אל הרב בצעדים הססניים. ה'בית הלוי' רמו לו להתקרב אליו, ועוד לפני שפתח את המעטפה וללא שידע כלל באיזה סכום מדובר, מסר את המעטפה על תכולתה לידי של אותו אביון, אשר שמח מאד והודה לרב בפה מלא, ויצא חיש לדרכו, כשכל זאת קורה לנגד עיניו המשתאות של המחותן הגביר.

העשיר רם המעלה נפגע עד מאד, ועל אתר החליט שאם כך היא התייחסותו של הרב אל הכסף, כנראה שאיננו מבין כלל בממונו... ומכיוון שכך, כיצד יכול הוא לפסוק בדיני ממונות? מי שלא מבין בכסף אינו ראוי לשבת על מדין, ולשמש כאב בית דין בדיני תורה מסובכים של עסקאות והלוואות וכל כיוצא באלו...

ממחשבה למעשה, בהיותו אחד מחשובי הקהל אשר דעתו קבעה הרבה בהליכי בענייני העיר, כינס את ראשי הקהל, סיפר בפניהם את הדברים כהווייתן, והביע את דעתו שאין ה'בית הלוי' ראוי לשמש כרב אב בית דין בעיר נכבדה ומפוארת שכזו! ההחלטה התקבלה פה אחד, הרב יפוטר לאלתר ממשורתו, ובמקומו תצא משלחת נכבדה לחיפוש רב ואב בית דין חדש לעיר, המבין ויודע גם בענייני ממונות.

כאשר הגיע ראש הקהל לביתו של הרב עם כתב הפיטורין בידו, אמר הרב: "הנה מוכן אני לעזוב את משמרתי בזה הרגע, אדרבה, כך אוכל לשבת על התורה ועל העבודה במנוחה! אבל ברצוני לדעת את סיבת הפיטורין, שמא מעלתי חלילה בתפקידי במלאכת הקודש?"

סיפור לו ראש הקהל את כל הסיפור, שבעקבותיו החליטה הועדה העליונה של הנהגת הקהילה, שאין הרב מבין בממונות כלום...

אמר לו הרב: "שאלה לי אליך, באם תופס אותך 'קווק' בדרכך, ומאיים עליך באקדח טעון, להוציא תיכף את כל כספך, האם תתמהמה ותתחיל לספור כמה כסף יש לך בארנק... או שתגישי לו מיד את הכסף כדי להציל את חייך?" "ודאי שאגישי לו מיד את כל כספי להציל את חיי", ענה ראש הקהל.

עני ואביון היה ר' משה אשר התגורר בכפר סמוך לעיר קוז'ניץ. בכל פעם היה מגיע בפורים לקוז'ניץ כדי לשמוע את קריאת המגילה מפיו של הרב הקדוש רבי ישראל מקוז'ניץ זכותו יגן עלינו.

פורים אחד שמע ר' משה את קריאת המגילה מפיו של הרבי וחש עונג רוחני עצום. כשניגש לרבי לברכו בשלום, שאלו הרבי: "הרי אתה מתגורר קרוב אלי, ומדוע לא הבאת לי משלוח מנות?"

ר' משה שתק. תמיד היה עני מאד, אך בזמן האחרון מצבו החמיר ובביתו אין לחם לתת לילדים, ומניין ישיג כסף למשלוח מנות? אמר לו הרבי: "בא עמי לביתי ותטעם 'משקה', הן פורים היום".

הלך ר' משה לבית הרבי ושם ישב עם בני החבריא קדישא, כשהוא טועם מן היי"ש ומהמטעמים שעל השולחן. כשיצא מבית הרבי היה לבו שמח על שזכה לשבת עם בני החבורה הקדושה.

הלך לבית הגביר סוחר היינות, וביקש בהקפה יין טוב, שהרי פורים היום. אחר הלך למוכר הפירות וביקש בהקפה תפוחים טובים, שהרי פורים היום, וכולם נענו ונתנו לו.

מיד שב בשמחה עצומה לבית הרבי ונתן לו את משלוח המנות. "מעתה תביא בכל שנה משלוח מנות בפורים" ברכו הרבי, ור' משה יצא לשוב לביתו.

בדרך נזכר בבני ביתו הרעבים ואמר: "אשמח גם אותם, הרי פורים היום". הלך למוכר היי"ש וקיבל יין, אחר כך אל האופה וקיבל לחם. בחנות אחרת קיבל מעט דגים מלוחים, ומיהר לביתו כשידיו מלאות כל טוב והוא קורא בשמחה: "פורים היום! אכלו ושתו בשמחה!" בני הבית ראו את אשר הביא עמו, סעדו את לבם והחלו לרקוד כשהשמחה וההודיה לה' מרקיעה שחקים.

לפתע נשמעו דפיקות על הדלת. בפתח עמד גוי פצוע כולו. בני הבית טיפלו בו במסירות והאכילוהו. הוא סיפר להם כי בנו הכהו והשליכו מביתו. כיון שהצילו את חייו, הלך עימם ליער והראה להם אוצר כסף גדול שביקש להוריש לבנו, אך עתה החליט לתת להם אותו במתנה.

כעבור ימים אחדים מת הגוי מן הפצעים, ור' משה הלך ליער, נטל את האוצר והתעשר מאד. ומאז, מידי שנה, היה ר' משה בא בפורים אל המגיד מקוז'ניץ ונותן לו משלוח מנות ביד רחבה, בשמחה ובטוב לבב.

גדולה ונשגבה היא שמחת הפורים, שממנה זוכים יהודים לשפע של ברכה, ישועה ונחמה. הבה ננצל את היום הגדול ונזכה לברכה והצלחה ברוחניות ובגשמיות לכל השנה כולה.

פעם אחת נכנס איש עני ואביון אל הגאון בעל 'בית הלוי' צוק"ל, ותאר בפניו את צרתו ומועקתו: בתו הבוגרת הגיעה לפרקה, כבר נמצא עבורה חתן הולם בן גילה, וכנהוג התחייב בסכום נדוניה נאה, ואף בהוצאות הנישואין כולן.

ועתה, כחודש לפני החתונה, עדיין ידיו ריקניות, לרש אין כל, והמצב בבית קשה מנושא.

אמר לו ה'בית הלוי': לצערי אין לי כעת מעות כלל, אך תוכל להיכנס אלי בעוד שבועיים, כאשר אחד מנגידי העיר משיא את בנו".

בנוסף לכך, מחמת שזכר כל מילה והגה שיצא מפיו של רבו הק', הוא החל לרשום לעצמו את כל הדיבורים הק' ששמע, וכתב זאת ברמזים ששום אדם לא היה מסוגל להבינם.

חלפו כמה שנים, והרה"ק מקוברין נעשה למנהיג עדה קדושה בישראל. ביום מן הימים גילו לו מן השמים שעליו לנסוע לאוקריינא דרך קאמיען-קאשירסק.

הוא נפרד מבני ביתו באומרו שנוסע הוא לזמן מה כדי לראות ולהכיר את צדיקי הדור שבואהלין והגלילות.

בדרכו פגש את הרה"ק רבי מרדכי מטריסק זצ"ל, שאמר לו כך: חותני הרה"ק מקאוועל אמר לי שבדרך אמצא אדם גדול שמבקש את ה' ורוצה לראות את צדיקי הדור, ועלי לומר לו שעליו לבוא לקאוועל להתייעץ בענין זה.

כאשר המשיך הרה"ק מקוברין בדרכו והגיע אל אוסטראה, קידמו שליח של רבינו הק' מוויעדניק, ואמר לו בשם רבו דברי רוח הק', ובדיוק אז הגיע רבינו לעיירה באיזור זה – על אם הדרך בין אוסטראה לאניפולי. וכך נתוועד לפני ולפנים בהיכל קדשו של רבינו הק'.

ובין הדברים אמר לו את דברי התורה הנשגבים ששמע בדרכו זו מהרה"ק רבי מרדכי מנעשכין. שאל אותו הרה"ק מקוברין בתמיהה, מה עוד יודע רבינו ממה ששמעתי?

התחיל רבינו הק' לחזור בפניו על הדברים הנשגבים שאמר לו רבו מלעכוויטש עד המקום שהכה באצבעו ואמר שמקשיבים למה שאנו מדברים...

הבין הרה"ק מקוברין שהרבי מוויעדניק הוא הוא הצדיק שכיון אליו רבינו הק', ולכן ביקש ממנו שישביר לו את הסודות שמסר לו רבו.

אבל מבין השיטין הבין ש'מליכא לפומא לא גליא', ולא אליו כיון רבו מלעכוויטש.

כחצי שנה לפני עלותו לגנוי מרומים הרגיש מרן הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש זצ"ל שכוחותיו עוזבים אותו, והרגיש בכי רע. חסידיו הדואגים הרבו בתפילה ותחנונים לפני בורא כל העולמים שישלח מזור וישועה לרבים הנערץ.

נכנס אליו תלמידו הגדול הרה"ק רבי משה מקוברין זצ"ל. אמר לו רבו שיזאיל בטובו וידחה את ביקורו בכמה ימים. וכן עשה.

כשבא אליו אמר לו רבו כך: אסביר לך שלשה דברים חשובים עד למאוד, אבל אסור לך לגלות אותם לשום אדם בעולם, וכאשר תגיע למי שצריך אתה להגיע אליו - הוא כבר יבאר לך את הענינים האלו עד בוריים.

התחיל הרה"ק מלעכוויטש לפרט את שלושת הדברים: הדבר הראשון כך הוא – משה רבינו ע"ה נסתלק בז' אדר... ולפתע התחלחל וזעק: מען הערט זיך איין וואס מיר רעדן... [-] מקשיבים למה שאנו מדברים...]

מיד התחיל לפזם לעצמו ניגון בשקט ובדבקות עצומה, ופניו השתנו לבלתי הכר. אחר זמן מה הכה באצבע צרידה ואמר: קיינער הערט שוין נישט... [-] אף אחד כבר לא מקשיב]. והמשיך לדבר בדברים העומדים ברומו של עולם.

כעבור ימים מועטים קרא הרה"ק מלעכוויטש לנכדו הרה"צ רבי שלמה חיים, וציווהו איך יתנהג בדרך עבודת הבורא, והאריך בפניו הרבה יותר ממה שאמר להרה"ק מקוברין. והורה לנכדו הנ"ל במפורש ואמר לו: בני ר' נח הוא ממלא מקומי, ואתה תהיה מקושר אליו כמו שאתה מקושר אליי.

מעובדא הנ"ל הבין הרה"ק מקוברין שעליו להיות כפוף רק אל ר' נח ולנהוג בו ככבוד הראוי לבן הרבי, אבל אינו צריך להיות חסיד מקושר בלב ונפש אליו.

וכן הבין מדבריו האחרונים של רבו שעליו לחפש את צדיק הדור שימלא את החלל הריק שיווצר אחר פטירת רבו.

